

Termin ols 18.11.43 r.

Siem. Makowski

- 1 -

Kwestionarz

2047

b. jeńca - internowanego - więźnia - "la pierścieniu" zakładca w ZSRR.

HISTORYCZNY

1. DANE OSOBISTE. (Imię, nazwisko, stopień, wiek, zawód i stan cywilny)
2. DATA I OKOLICZNOŚCI ZAARĘSTOWANIA.
3. NAZWA OBOZU (Miasto - miejsce przemysłowych prac) 2047
4. OPIS OBOZU, WIĘZIENIA I TYPU. (Teren, budynki, warunki mieszkaniowe, higiena).
5. SZLAD J. BŁOŻ, WIĘZNIÓW, ZEŁDZIŃCÓW (Miejscowość, kategoria przestępstw, poziom umysłowy i moralny, wzajemne stosunki etc.)
6. ŻYCIĘ W OBOZIE, WIĘZIENIU I TYP. (Przebieg przeciętnego dnia, warunki pracy, normy, wynagrodzenie, wyżłobienie, ubranie, życie kulturalne i kulturalne etc.)
7. SĄDOSZNIK ADZ MSWD. RO POLAKÓW (Sposób badania, tortury, kary, propaganda komunistyczna, informacje Polaków etc.)
8. POMOC LĘKAJSKA SZPITALNE ŚMIERTELNOŚĆ (Wymień nazwiska zmarłych)
9. CZY I JAKA BYŁA ŁĄCZNOŚĆ Z KRAJEM I RODZINAMI?
10. KIEDY ZOSTAŁ (A) ZWIĘZŁONY (A) I W JAKI SPOSÓB DOSTAŁ (A) SIĘ DO ARMII.

UWAGA! Odpowiedzi należy podać ponizej i na odwrocie w kolejności punktów. W razie gdyby nie staregoż miejsca piścia na kartce dołączowej.

1. Makowski Józef inżynier wojsk, lat 30 sluzar med. Kawaler. w 1939 r. po rozbiciu Bałkanów K.O.P., Budapeszt w okolicach Worniany, woj. bileński, zatrzymany, przejęty wojskowymi na alicy Antokolskiej w Wilnie, zbiegiem i w dniu 23.11. przepracowany granicą litewską, gdzie byłem internowany w obiektach Kosatowa, Wilkoniów, Wilkowyszki.
2. Wejście okupacji litwy przez Rosję w lipcu 1940 roku
3. Juchnowski Obóz Internowanych; Połyssep Koła - Penoja - Sardel
4. a) obóz położony w pobliżu m. Juchnowo w dawnej gminie udrożnickiej dla granitów, Parkiszow Bor "Smolnica" obiekt. Obór około 200x400m otoczony potężnym drutem kolczym z wieżyczkami, w nocy oświetlony reflektorami. W oborze tym przebywało około 2700 ludzi. Połyssep Koła - Penoja. Tundra, podmokła, poniżej do okien nie było proporcjonalnych, w lecie o godz. 17, aby trafić do tego portfela na przerwy, bez gestu ręki, mogły być usiłowane zapalane. Poza tym poniższenie baroków wilgotne z zapachem rybaka. Poniżej mostkiem w budynku suchym, jednak w sezonie 817 mierzące 40 ludzi, regulująco ciepło i ciecie niewielka, skoki temperatury powodowały nowe ból zgłów i głowy. Wejście transportu na północ byłem w okolicach Murmańska Zielony Przybyłe do "Zielonych Olsów", poniższenie w oborze, za kłuczeniem, spanie odbywało się na zimang, na skutek braku miejsc. Wszystkie, tak w Juchnowie jak i w Murmańsku, mieliśmy pluskiew. W Murmańsku wraz z tymi jacyś inni gromadzili się i skarbiły z doborów kleszczów pod podłogami naszych pomieszczeń. Wejście połyku na połyssep brak pomieszczeń zmierzających do grzewania jam, które kryłyśmy przed średnimi, aby się wykładały mychem.
5. a) Wejście wojskowo-Polacy z kilku jednostkami iżdżownicimi, ukraińcami, białoruskimi, jednostka wejścia używali języka polskiego. Przestępstwa nie mieliśmy żadnych, chyba że to nie powaliły po troszeczkę propagandy komunistycznej.
6. Poziom umysłowy w wejściu większość typu, reszta średni, mimo trudnych warunków samotnościem i bez rozjemnej pomocy. Moralny poziom wysoki, szczególnie w trybujących momentach, obok osób, których pod wpływem Klausa Cetkina, nienachodzą więcej energii aby naszych typu mierzyć maniobrą i radzić się z głównikiem radiowym po sukcesach Brytyjczyków 1940 w północnej Afryce.
7. Nasze stosunki ogólnie bardzo dobrze, zniknął wielki antagonizm między nami i pozostałymi społecznymi, jakie z nami spotkały się dawno temu. Względem tym nie ziębem pod uwagę. Kilku jednostek, z nazwy ciemnym i określana Dąbrowskim na czele pod kierunkiem Pana Czernego Polacy do Wolności, utworzyły się grupy. Głównej cechą tych grup jest, że z nich udzielili dodatkowo miliardów i milionów złotych i na rzecz armii.

Paragon pracownių i edziszu Beranowicami siedmiesiętnego. W konku grupy Dobrovolscy poza
wymi przekonaniemi wyrażali się wypisem pracy emigracyjnej do Niemiec, nawet gdy sklepy obecne
nie wykazyły nadokumentacyjnych nazwisk polskimi imionami. Tym to metodami skarbi
się upłyngi na nas.

204

-2-

6. a. Dzień w obecie jednoosobowej był regulowany na 22 godziny, rozpoczęte na wiele trybów
goda (pobudka, raport, sprawdzenie stanu pracownika dnia następnego, 9-12 zajęcia pracy budowniczej
w sklepie obecnych lub innych, 12-14 praca sklepu, 14-17, 18 prac po udniu, 21 czasu pracy).
Z dniu 9 przetransportowania nas do połysku kola wszelkie prania się zatrzymał. Praca od godz.

6 do 18 lub od 18-6, przy budownictwie lotniska. Wyjście i przyjście do pracy z kilkumiesięcznym liczeniem,
pochodzące do końca 2 godzinny. Po czym prace odbywały się bez żadnego przerwy po dniu, skorocone po godzinie
1 godz. pracy. Praca polegała na zrywaniu dreniny, zbranianiu i wynoszeniu kamieni i głazów. Wszystkie
godzinę pracy w porze nocnej, zasłoniętych w sklepie drobnym dreniną, brak jakaś kolerricki sposobu
ogrania się i zrywanie utrzenia, lub napawa się gorącego napoju dla ochrony nocytem kolor
ciemny. Rękawy były dla dwóch ludzi wywijane 76 m² dreniny, nikt jednak dochodzić do grubości
0,5 m, a wielką ilością kamieni brzmi naradować, ręce i ramiona, oraz zrywanie się z troską o pracę,
lub zrywanie kamieni i ułatwianie go w przyjętych. Starała się wyciąć nas z powietrza z powietrza
nie nadawały się do tego rodu pracy (szczególnie obyczajowe i temu), powalały i nie leżały w
wyypadku na wyrobienie 30%. Prace wszystkie musieliśmy wykonywać bez jakiegokolwiek wynego-
dzenia, domino po zwolnieniu na mocy porozumienia wyplatono nam po 500 rubli.

b. Kuchnia utrzenia była naszą szczególną bolączką. W pierwszych počatkuach pracy dotyczyły je
go garamponiem popalone mięso kuchni utrzenia, innym zaś doprowadzone do takiego stanu
że po kilku tygodniach się zaczęło, że po kuchni było wypiątkiem i wydawało się, były wypadek wśród
żołnierzy, kuchni z tym utrzenia wysłane do Polski, że po kilku tygodniu w kuchni nie zjawiły się
na przyjęcie, a do kuchni zostało w pozytywnie połączona. Obawiając się zepsutego nie dawano
i nie naprawiano, żołnierze robiiliśmy i przerzutowaliśmy, lub chodziliśmy w dreszniczkach. Po
przybyciu na połysk zaprzestało nas w utrzenia, "fajżkow", były dostatek wypiątki, trzeba było
niedźwiedziców, i odrode do pracy, przechodzić nocą, gdzie wtedy było goryczko.

Wyzwolenie naszych zezwoliło żołnierzom. W jednorocznym obiecie dawano 800g
chleba, lecz na skutek sposobu mycia pozwolonych do kuchni, dary dawane po 100g, zupy i kuchni, jadalni,
one lub kartofli z rybą soloną w tekim stanie, że odór niejednokrotnie nie pozwalał na spożycie. Wszystko
wyjątkowo było, że albo mieliśmy albo też odpadki z głów i innych bydlęcych. Jako kuchni wykonywano
żołnierzy ilości, że zdecydowanie nie nadawały się do spożycia. Brak jasnych przepisów na to, że
żołnierze ilość ogółem chorób oboru. Po przybyciu na połysk kola mieliśmy możliwość współpracy z
niedźwiedziców, i odrode do pracy, przechodzić nocą, gdzie wtedy było goryczko.

Wyzwolenie naszych zezwoliło żołnierzom do gotowania własnych posiłków:
chleba, kuchni i kuchni, że po 14 godzin pracy trzeba było gotować strąki w malej mierze zidony mlekiem
brzoz, przygotowanymi i mięsem forecy. Transporty swoje dla nas odbywały się w plecakach naszych żołnierzy
po 30kg przez berdżing, do goryczy Sundry. Czajki chleba tamtego otrzymywane wskazywały się od 300-800
żaliniaków, jak w publicznym koszach zdolni upiec. Przykład: Kartoffli sunowych 500g konserw, zioła i koci, 800g chleba na mleko.
Jeżeli wykonywać ogółem było się, że zezwolone, należał do kuchni, i zasady transportu, jasny wykaz zapisany
po zadowaniu po upływie dnia lipca, po przybyciu kilku dni mimo zadowolenia i zentury iż zaspakowano na konie
wagonach, otrzymaliśmy pierwszy kropki wody poza granią dawnych polsko-rosyjskich, i to beginning. Wyzwolenie
przy temu - ryba solona i suszona. Przy połysku z archangielską morzem Berens do Ponoji (po kota) Berdo
male porcje wody i wykonywanie w postaci sucharów: gęstego koniaku 100miejsc podwoju dwudni i wiejsko
posta (nie otrzymaliśmy nic, zadowolone z kuchni, i mięsu zarezerwowały buna). Dalej w dniu transportu do
Archangielska morzem Berdyn bardzo się karmiliśmy, pod koniec ryba solona surowa i woda morska jako napój.
W samym archangielsku, po zadowoleniu z kuchni, gęst i brak wody doprowadziły do dalszej demonstracji
w tamtejszych oborach. W dniu transportu kolejny w lipcu z archangielską do Wiodri niemi (Rosja) jeden
z mego wagonu na zjedzenie wody został przez konno położony z zamkniętym i sklepionym. Po przybyciu do sklepu
wyzwolenie 400g chleba i 2 razy dawanie berdo zasada rupa.

c. Zajęcie kulturalne w obecie, Berenice po przyjęciu w jednoosobowej kuchni wykonywanej 120 godzin, o której mowa,
która kierowana przez dyrygentkę Dylongą i Klaudemą dawała berdo dobre usługi, mniej więcej co 2 tygodni.
ta programu składały się m.in. ludowe i żołnickie oraz melody polskich kompozytorów, nikt jednak rosyjskich
i ukraińskich bez udziału propagandy. Dyrygent chwaliła kol. Dylong mianem zarządu pracy cywilnej, program
przechodził przez centrum, gdzie było kierownictwo, Bieg, lub "Ojczyzna" odnowione. Wszystko krotnie zmieniał się kierownik
tej jednostki, jednak słuchały do połysku, dając wykonać buny okleśników i budującej wśród przedstawicieli CTK i D.
admiralicie. Na terenie oboru były biblioteki, jedna z nich dla żołnierzy i dla żołnierzy rosyjskich i zezwolonym
propagandowym, oraz krajówki polskie przerzutowane pojedynczo przez nas i dary i wykonywanie miedzy sobą
Mogliśmy słuchać radia, ale tylko z Moskwy. Oprócz tego na terenie oboru były gasy i nitryne, "Krasnaja
Ziemia", "Zarięża", "Doboczyj Put", "Pravda".

d. Propaganda zmierzała do tego, aby z nas, przedstawicieli różnych warstw, zrobić aranżerów nego radia,
które im dniaż byli w obecie tym zbiurującym była reakcją przeciwnej tej jakiej oczekiwano. Wszystko
pozyskane zostały zamienione w jednoosobowych bogopisiorów, naszych zarządu. Dares po przybyciu do
oboru rozpoczęto próbę, ora palmoniemi jedna z oficerów CTK i D, mówiąc o Anglii, dalej dawno, że
ta nas zdradziła, iż nasz naród oświetlenia prostytutka. Reakcją była niezachwiana gratulacja i rozejmu
względem propagandork, obrzużającą organizującą na zasadach polach pracy przy ustawie komunistycznej
także wykazem filmu konfiskantem z gromadzenia nie była sympatykiem, a ciekiem i krytykiem.

Czyby wygrywać premonicję propagandow. Wyniki były takie, że na początku, gdy przyjechał „zolitruk” (zolityarny pracownik) powiadomy do kompanii, zaprosząc temat. Po zadejściu mu kilku pytani i zycia, odnośnie udzielanego filmu, lub wykazanych cyfr lub głosównych hant, to tymi przeważnie operowano postanowiąc mu recenzię zbyt głębokiego obyczela sowieckiego, względnie gospodarki, mającej jednopodstawy i ich stępstwo prasy, iż wszyscy na kithka duchu ^{polityki} nie pokazywali. Z dyskusji morskiej był pochonanie ludzie ci nie mieli pojęcia o stosunkach zagranicznych. Poza tą kategorią jakiekolwiek zapracowania nocy bader brano za propagandy z naszej strony, w koncu zaproszenie ich nie zostało dokonane. Informacji o Polce to armii naszej po upadku Francji nigdy nie miliśmy, to jest po przybyciu na ferie Rosji.

8. Pomoc lekarska bardziej ograniczona. W okolicach było kilku naszych lekarzy, z bardziej ograniczonymi środkówami leczenia. Pomoc dentystyczna na skutek braku narzędzi tylko umożliwiła aby. Ciało lekarza obecnie było około 7 wypadków śmierci. Dernadziejnie chorzy odnosili do szpitala na rogu nieuregulowanym na garrisce domu, w środku którego mieszkały dwie kilkanaście km. oddległego sprytela, były wypadki śmiertelne w drodze.

9. Korespondencja oficjalna istniała raz na miesiącu, jeden list połączony z 11 mniej więcej, latago do wojny Rosyjsko-Niemieckiej; mogłem napisać tylko cztery listy, a otrzymałem trzy. Korespondencja morska była, posługując się tylko adresem rybołownym no i list podlegał cenzurze.

10. Zostałem zwolniony z pod ochrony C.K.W.D po ogłoszeniu umowy Polsko-Sowieckiej; z obozu w Sandalu Przybyłem transportem was kilku typami i innymi do Tatrzańska Małopolska. Józef. magister wojek.

G.W.C. Oś. Wyk. Dziek.

2047.